

خلاصه فارسی

عنوان: تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر مدل رفتار برنامه ریزی شده و راهبرد های خودکارآمدی بر قصد فرزندآوری در زنان کارمند

زمینه و هدف

در سال های اخیر تحولات جمعیت شناختی چشم گیری در دنیا رخ داده است. ارزیابی این تحولات نشان می دهد کاهش رشد جمعیت در جهان نسبت به پنجاه سال گذشته باعث سالخورده شدن ساختار جمعیتی شده است. با توجه به کاهش نرخ باروری کل و تغییر سیاست های جمعیتی و اهمیت فرزندآوری و لزوم افزایش جمعیت نیاز به ترغیب خانواده به خصوص زنان به علت نقش موثر آنان در تصمیم برای بارداری می باشد. لذا مطالعه حاضر، با هدف تعیین تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر مدل رفتار برنامه ریزی شده و راهبرد های خودکارآمدی بر قصد فرزندآوری در زنان کارمند انجام شد.

مواد و روش ها

این مطالعه نیمه تجربی، بر روی ۹۰ زن شاغل شهر بیرجند انجام شد. آزمودنی ها به روش غیر احتمالاتی در دسترس با توجه به معیارهای ورود انتخاب شدند و در دو گروه کنترل (۴۵ نفر) و مداخله (۴۵ نفر) قرار گرفتند. گروه مداخله طی ۴ جلسه آموزشی در بستر مجازی مبتنی بر مدل رفتار برنامه ریزی شده و راهبرد های خودکارآمدی، آموزش های لازم را دریافت کردند. قبل، بلافاصله و ۳ ماه بعد از مداخله پرسشنامه شامل دو بخشی اطلاعات دموگرافیک، پرسشنامه محقق ساخته قصد فرزندآوری مبتنی بر مدل رفتار برنامه ریزی شده و خودکارآمدی تکمیل گردید. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS ۷۱۹ و آزمون های آماری کای اسکوتر، t-test مستقل و اندازه گیری های مکرر در سطح معناداری ۰/۰۵ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج

میانگین سن افراد گروه مداخله $35/26 \pm 6/42$ سال و گروه کنترل $35/48 \pm 5/12$ سال بود. یافته ها نشان داد، میانگین نمره قصد فرزندآوری قبل، بلافاصله و سه ماه بعد از مداخله در دو گروه مداخله و کنترل اختلاف آماری معنی داری نداشت ($P > 0/05$). تفاوت آماری معنی داری بین میانگین نمره نگرش قبل از مداخله با بلافاصله بعد از مداخله ($P = 0/01$) و همچنین بلافاصله بعد از مداخله با سه ماه بعد از مداخله ($P = 0/001$) در گروه کنترل مشاهده شد. اختلاف آماری معنی داری در میانگین نمره کنترل رفتاری درک شده گروه مداخله بین زمان قبل با بلافاصله بعد از مداخله ($P = 0/007$) وجود داشت.

همچنین اختلاف آماری معنی داری در میانگین نمره قصد فرزندآوری، نگرش، هنجار ذهنی و خودکارآمدی هر گروه در طی زمان وجود نداشت ($P > 0/05$).

نتیجه گیری

با توجه به نتایج بدست آمده، آموزش مجازی مبتنی بر مدل رفتار برنامه ریزی شده که در این مطالعه استفاده شده است، تنها توانسته است بر کنترل رفتاری درک شده تاثیر گذار باشد ولی بر سایر سازه ها تاثیر معنی داری نداشته است. با توجه به اینکه فرزندآوری از جمله رفتارهایی است که به عنوان یک واقعیت اجتماعی در سطح کلان تحت تاثیر عوامل محیطی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی و در سطح خرد متأثر از تفکرات، انگیزه ها، تمایلات و گرایش های افراد است؛ لذا لازم است از سایر مدل ها که بر این عوامل موثر هستند نظیر مدل پرسید-پروسید و PEN^۳ نیز استفاده شود.

کلمات کلیدی: خودکارآمدی، زنان کارمند، قصد فرزندآوری، مداخله آموزشی، مدل رفتار برنامه ریزی شده